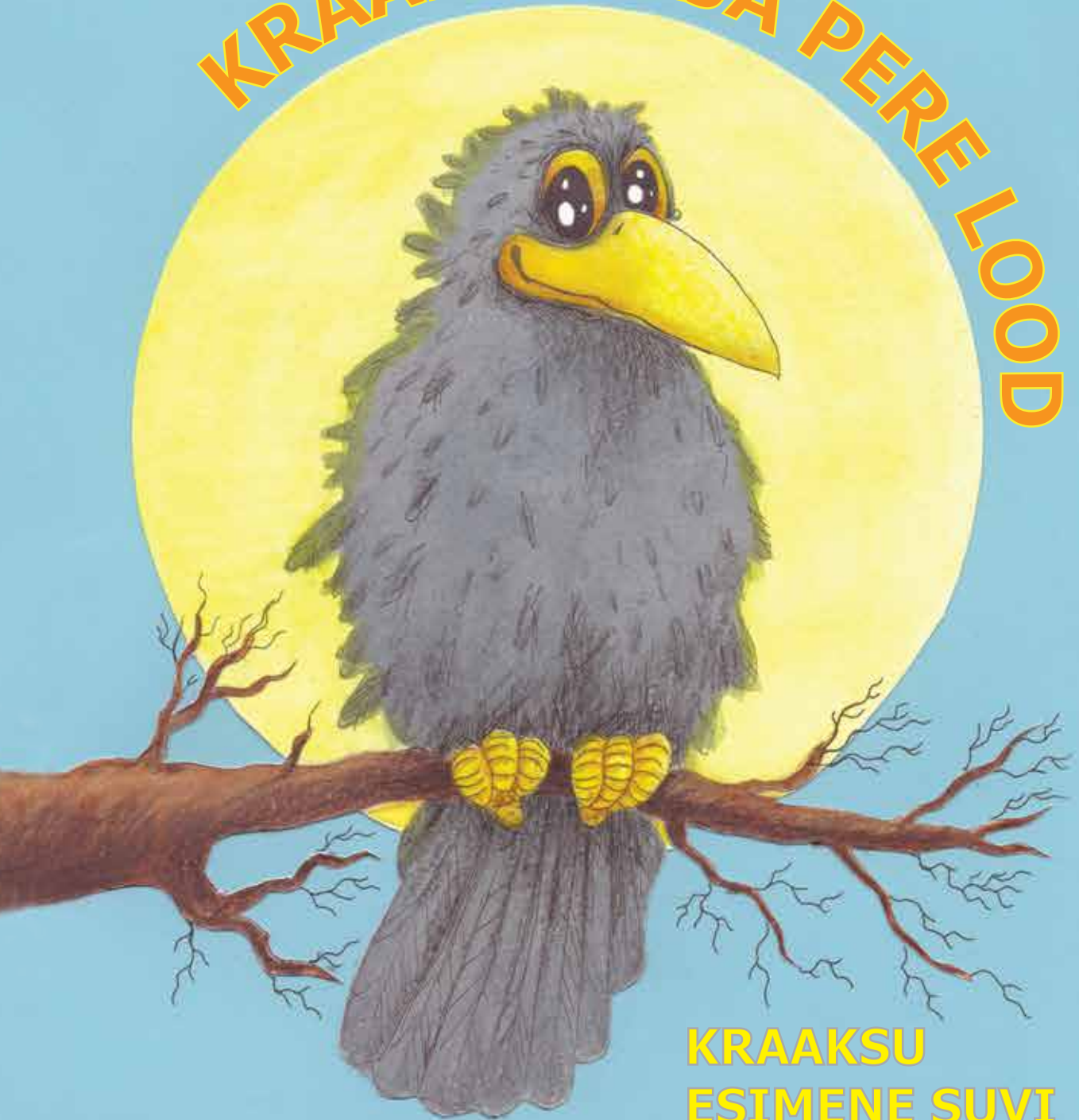

Tiina-Maria Steinberg

KRAAKSATAJA PERE LOOD

KRAAKSU
ESIMENE SUVI

Toimetaja: Heli Hallik
Illustraator: Jana Valge
Kaante kujundus ja küljendus: Vallo Hallik

Teose sisu eest vastutab autor

© Kõik õigused kaitstud

ISBN: 978-9949-685-66-0

Pärnu 2021

Trükk: MJ Konsult

Hea Tegu kirjastus
www.fil.ee

Hiiglasliku papli lehed varjavad möödakäijate eest suurt varesepesa, mille isavares Kraaksataja ja emavares Kraakel olid kevadel oma pojakes-tele suure hoolega meisterdanud. Selles pehmete sulgedega vooderdatud pesakeses elutseb nende vahva pisipoju Kraaks.

Saame tuttavaks meie loo peategelastega

Kraaksataja on üks vinge isavares, kes armastab üle kõige oma peret – emavarest Kraakelit ja pisipojakest Kraaksu. Muidugi ka kõike seda, mis kenasti sädeleb. Kraaksataja on väga vapper, ta ei karda isegi kanakulliga rinda pista, et oma peret ja naabreid kurja vaenlase eest kaitsta.

Kraakel on Kraaksataja kaunis kaasa, kelle suled päikese käes imekenasti pärlendavad. Ta on väga hea ema, hella südamega ja tark lind.

Kraaks koorus munast, mille emavares Kraakel munes ja nõnda sai temast varesepere kallis suline pojake. Tal on ka vend **Vaaks**, kes elab hoopis ebatavalises paigas.

Siuts on varesepere särtsakas kasupoeg. Mis lind täpselt, seda ei tea isegi tema varestest kasuvanemad.

Vanast **Kraakamist** võib rääkida ainult kiidusõnu. Ta on väarikas kraaksujaskonna juht, kelle südameasjaks on vareserahva kaitsmine iga-sugust sorti vaenlaste eest.

Roberto on südamlük linnusõbrast poiss, kes jagab oma tuba papagoi ja varesepojaga. Tegelikult elab seal ka veel isakass **Kurr**, kes vaatamata oma teravatele küünistele ja kihvadele oskab lindudega hästi käituda.

Lisaks neile tegelasele leidub raamatus veel teisigi inimesi, linde ja loomi, keda kõiki siin tutvustada ei jõua. Nendega tutvumiseks peab juba raamatut lugema.

ISAVARESE ÕNNELIK PÄÄSEMINE

Ühel kaunil suvehommikul lendas Kraaksataja tiigi äärde konnajahile. Kui lõuna oli kätte jõudnud, hakkas emavares kaasa pika äraoleku pärast muret tundma. Ta istus pesa kõrval oksal ja uuris teraselt ümbrust, lootes näha isavarest suure saagiga naasmas.

Varesepoeg Kraaks muutus nälja pärast üha pahuramaks ja tõmbas nokaga pesa küljest oksakesi välja.

„Ära lõhu pesa, kas kuuled? Hoiä oma nokk paigal!” pahandas varesema.

„Tahan süüa!” vaaksus Kraaks.

„Ega sellepärast pea hakkama pesa lammutama! Kannata nüüd veel natuke, poja.”

„Kroaak-kroaak!” tervitas ümbruskonna kõige auväärsem vares Kraakam ja sättis ennast istuma emavarese kõrvale oksale.

„Tere-tere! Pole ammu näinud.”

„Ei ole jah, kroaak! Küll aeg lendab kiiresti. Tohoh! Teil tänavu ainult üks pojake? Kas juhtus midagi?” päris vana vares.

„Muidugi juhtus,” lausus Kraakel kurvalt, „pika tolkneva sabaga loom, sihuke hirmus pulstunud karvaga, ronis ükspäev mööda puud üles. Minu teised pojad hüppasid hirmu pärast pesast alla ja said hukka.”

„Kui kahju!”

„Jah. Hea, et ükski pojake alles jäi. Hoian teda nagu oma silmatera. Muide, kas sa oled kuulnud, et siin, meie lähedal olla nähtud kanakulli?” küsis emavares.

„Jah, see kulli jutt on kostnud minugi kõrvu,” vastas Kraakam.

„Selline uudis teeb ärevaks,” sõnas emavares.

„Ma arvan, et muretsemiseks pole praegu küll põhjust. Ehk on tühi jutt. Olgu pealegi, ma lendan siis edasi. Olge tublid ja tervitused kaasale!”

Emavares ei mallanud enam kauem tiivad rüpes istuda. Ta lendas puulatva, pingutas häälepaelu ja lasi lendu lausa meeleheitliku hüüde: „Krrraa-ksa-ta-ja!” Kaasast polnud aga kuulda ei kippu ega kõppu. Kohale lendas hoopis naabruses pesitsev isavares Kraakin.

„Kraak, kas tohib?” küsis ta viisakalt enne pesapuule maandumist.

„Võta aga lahkesti istet, kulla naaber!”

„Olen täna teie poolt kuulnud ärevaid hääli ja tuln vaatama, kas midagi on juhtunud.”

„Kraaksataja on kadunud ja poja kisab suurest näljast,” selgitas emavares.

„Kraaksataja kadunud? Mismoodi?”

„Seda minagi imestan, ta lendas ilmatuma hulk aega tagasi tiigi äärde konnajahile, aga pole siiani tagasi tulnud.”

„Konnaliha on hea,” lausus Kraakin maialt nokka maigutades, „ma pole viimasel ajal enam tiigi ääres käinud. Kohalikud varesed peavad seda oma territooriumiks ja on väga sõjakad. Ma ei armasta toidu pärast kakelda.”

„Tahan gonnaliha, kvaak-kvaak!” hüüdis Kraaks, kui kuulis, et konnaliha nii maitsev on.

„Tasa! Näed ju, et meil on külaline, sedasi ei sobi lärmata,” kutsus emavares poega korrale.

„Tiigi äärde ja sealt tagasi lendamine võtab üsna palju aega,” arutles Kraakin. „Vahest sattus Kraaksataja sealsete varestega taplema, sai viga, ega saa nii kiiresti tagasi lennata. Ära muretse, Kraakel! Kui Kraaksataja pole õhtuks tagasi jõudnud, anna kindlasti teada. Siis läheme teda suurema salgaga otsima. Pean nüüd minema. Meil on tänavu suur pesatäis pojakesi ja nende eest hoolitsemine võtab tublisti aega.”

„Ole sa tänatud, et tulid. Süda läks kohe palju kergemaks,” ütles emavares liigutatult. „Tervita oma kaasat minu poolt!”

„Terrvitan-terrvidan!” hüüdis Kraakin ja oligi silmist kadunud.

Aeg aina läks, aga isavarest polnud ikka veel midagi kuulda. Kraakel pugenes näljase Kraaksu kõrvale pessa ja sasis nokaga hellalt poja pead, püüdes teda sedaviisi natukenegi rahustada.

Aga siis ... äkki kostis lehtede sahinat ja järgmisel hetkel maandus isavares pesapuul, endal suled risti-rästi tolknemas ja kael ühelt poolt paljaks kitkutud.

„Musinokk, mis sinuga juhtunud on?” hüüatas emavares.

„Kanakull! Ta lõi mulle küünised turja ja puudus õige vähe, et oleks lõpetanud mu elu. Õnneks juhtus lähedal olema palju vareseid, kes kõik koos ründasid kulli. Seepeale lasi ta haaret lödvemaks ja ma pääsesin imekombel vabaks.”

„Krrraak! Kui kohutav!”

„Jah, ma pole kunagi tundnud sellist hirmu,” tunnistas isavares.

„Oh, Kraaksataja, mu kallid Kraaksataja, milline õnn, et sa oled elus!” Emavares surus ennast õrnalt kaasa külje vastu ja püüdis tema kaelalt üht lahtist sulge eemaldada.

„Krrraak, ära puutu! Sa ei kujuta ette, kui valus mul on!”

„Olgu, kallid, ma ei puuduta sind mitte nokaotsagagi enam,” lubas emavares. „Lähem nüüd pugutäidet otsima. Poja on hommikust saati söönud ainult mõne putuka.”

„Kvaak-kvaak! Varsti saab süüa!” rõõmustas varesepoeg.

Õige pea oli Kraakel vägeva saagiga tagasi, kandes nokas poolikut vortirõngast. Kraaks haaras sellest otsekohe tubli tüki ja ka isavares sai oma osa.

„Täna on pidupäev,” lausus emavares, kui oli viimasele vorstijupile lõpu peale teinud. Ta kõhvitses veel natuke oma sulgi ja ütles siis unisele Kraaksule: „Poja, poe mu tiiva alla, kohe ma laulan sulle unelaulu ka.”

Kraak-kraak-kraak-kraak
poja, silmad nüüd sulle
kraak-kraak-kraak-kraak
uni kohe siis tuleb
kraak-kraak-kraak-kraak
laotan tiiva su üle
maga magusalt, poja
mu sulises süles ...

Varesema sai vaevalt laulma hakata, kui puruväsinud Kraaks suikus juba sügavasse unne. Kraaksataja jälgis seda perekondlikku idüllit suure heldimusega ja sõnas õrnalt: „Peale tänast tundub elu mulle palju armsam ja teie Kraaksuga olete mulle veelgi kallimad.”

Emavares vaatas kaasale liigutusest niiskete silmadega otsa. See pilk ütles kõik, mida tundis ta linnusüda. Nõnda lõppes see eriskummaline päev Kraaksataja perele. Päike vajus üha madalamale, oli algamas öörahu aeg ja vaibuma hakkasid ka ümbruskonnast kostvad vareserahva kraaksatused.

HOMMIKUSÖÖGIST SAAB KASUPOEG

Kui Kraakel ja Kraaks järgmisel hommikul ärkasid, kössitas õnnetu olemisega Kraaksataja pesa kõrval oksal. Tavapärased tere-hommikust-kraaksatused vahetatud, jäi emavares kaasat pika uuriva pilguga vaatama ja ütles: „Musinokk, sa näed välja, nagu poleks öö otsa maganud.”

„Ega ma olegi. Kael valutab nii koledasti.”

„Vaene Kraaksataja! Näita mulle oma kaela.”

„Hea küll, aga hoia, et sa oma terava nokaga mind ei torka!”

„Ei torka, ma ainult vaatan,” lubas emavares.

„Mis seal näha on?” uuris Kraaksataja.

„Vaatepilt on päris kole, kull on sind ikka korralikult räsinud. Võtan toiduhankimise nüüd mõneks ajaks enda peale, kuni su kael paraneb. Kraaks, poja, mispärast sa täna nii vaikne ja murelik oled?” küsis vareseema, kes oli harjunud hommikuti pesast kuulma häälekalt kraaksumist.

„Nägin midagi hirmsat, siis kui ma magasin,” vastas Kraaks.

„Räägi mulle, mida sa nägid, poja! Siis läheb hirm üle.”

„Ma nägin kanakulli.”

Vareseema hüppas pessa ja peitis hirmunud Kraaksu oma tiiva alla: „Mu kallis suleker, vaata, seda, mida sa magades näed, pole päriselt olemas ja sellepärast ei pea seda ka kartma. Ära nüüd enam kanakulli peale mõtle!”

Varsti pistis Kraaks pea ema tiiva alt välja ja vaatas juba julgemalt ringi.

„Tubli, poja, võitsidki hirmu ära,” kiitis vareseema, „lähen nüüd hommikusöögi järele.”

Peagi oli Kraakel tagasi, imepisike ja sulitu linnupoeg jalgupidi nokas rippumas.

„Tee, poja, nokk nii lahti kui saad, tänane suutäis on väga suur.”

Kraaks ei teinud kuulmagi, vaid uuris „hommikusööki” teraselt igast kandist. „See on ju linnupoeg,” ütles ta.

„On jah linnupoeg. Tee nüüd nokk lahti!”

„Aga sellel linnupojal on ju ka ema, kes teda armastab – nii nagu sina mind ja kellel on kurb meel, kui me tema poja ära sööme.”

„On muidugi, aga nii need asjad juba käivad siin maailmas. Kullid söövad vareseid, vareсед jälle linnupoegi ja pisemaid loomi. Nii oli see enne meid ja nõndaviisi jääb ka pärast meid.”

„Ärme söö linnupoega ära!” palus Kraaks.

„Ja mida me siis temaga teeme?”

„Mul ei ole ühtegi õde ega venda, võtame linnupoja oma pessa elama.”

Emavares vaatas abiotsivalt Kraaksataja poole. Perepeal oli just selline keskendunud ilme nagu siis, kui ta pingsalt millegi üle järele mõtles.

„Pidasin pisut endaga aru,” avas Kraaksataja noka, „ma arvan, et Kraaksule kuluks pesakaaslane ära küll ja linnupoeg sobib pojandamiseks hästi – ta on ju samasugune suleline ja tiivuline nagu meiegi.” Kraakelile ei meeldinud see mõte sugugi. „Lähen uuele toiduringile,” sõnas ta, „aga enam ei too ma pessa mitte ühtegi linnupoega.”

Kraaksataja mõistis, et tema otsus polnud kaasale meeltemööda, aga lootis, et see kasupoja siiski omaks võtab. Ta teadis, et emavaresel on väga hell süda.

Kraaks oli üliõnnelik ja suures elevuses. Ta arvas, et linnupojal võib sedasi ilma sulgedeta külm olla ja võttis värske pesakaaslase oma tiiva alla sooja. Just nii, nagu tema ema Kraakel seda tegi. Kui Kraaksataja poja toimetamist jälgis, tundis temagi rõõmu.

Kraakel naases pessa hiigelsuure ussiga. Kraaks kugistas hilise hommikusöögi aplalt alla. Oli see vast pirakas nokatäis! Nähes kui armsalt